

[Hans Hansen.]

have behov at mindes netop i Dag dette Frimandsord fra de sjællandske Husmænd.

Hvis vi ser paa Resultaterne af de forskellige Statshusmandslove lige fra den første, der nu er 30 Aar gammel — den blev vedtaget i 1899 —, og som den højtærede Landbrugsminister netop i sin Forelæggelsestale omtalte, og til dem, der senere er vedtaget, tror jeg, alle maa erkende, at disse Resultater falder ind under det gamle Ord: Meget Skrig, men lidt Uld. Befolkningsførelsen i Danmark har fra 1899 til vore Dage udgjort ca. 1 Million, medens de knap 20 000 selvstændige nye Husmandsbrug, der er oprettet i Henhold til de forskellige Statshusmandslove, ikke en Gang har formaaet at forøge Befolkningstallet i Landdistrikterne. Tager man Tallene fra 1901 til 1921, stiller det sig saaledes, naar man lader Sønderjylland være ude af Betragtning, at i 1901 boede der i Landdistrikterne 1 390 000 Mennesker, og i 1921 boede der 1 342 000. Og ser vi paa Forskydningerne mellem de forskellige Ejendomsgrupperes Størrelse, procentvis taget, da er Forøgelsen størst ved Ejendomme fra 1 til 2 Tdr. Hartkorn. Paa 20 Aar, fra 1904 til 1924, var Forskydningen paa Ejendomme mellem 1 og 2 Tdr. Hartkorn fra 8,7 til 11,6 pCt. af det samlede Hartkorn, altsaa 2,9 pCt., medens Ejendomsgruppen Landbrugshuse — altsaa der, hvor Statshusmandsloven har virket — kun udviser en Stigning fra 10,2 pCt. til 11,8 pCt., altsaa kun 1,6 pCt.s Forøgelse. Dette viser, synes jeg, med al ønskelig Tydelighed, hvor umuligt det er ad kunstig Vej at gaa imod en Udviklingstendens, som tilmed Skatte-lovgivningen har fremtvunget, nemlig ved systematisk, som det er sket, at lade Skatterne vende den tunge Ende nedad. Jeg tror, Skattelovgivningens Virkning har været langt, langt stærkere end Virkningerne af Statshusmandslovene, og jeg tror ogsaa, dette fremdeles vil blive Tilfældet. Jeg synes derfor, det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdal skal tale saa sagte, naar han paa Venstres Vegne staar som Værner af Ejendomsretten. Vel er jeg enig med det ærede Medlem i hans Betragtninger om Ejendomsretten, som ogsaa jeg mener betyder Liv eller Død for Landbruget og dets førende Stilling paa Verdensmarkedet; men Venstre er ved sin Stædighed mod Grundskylden og ved sin

Hundeangst overfor Socialdemokratiet ført ind paa en Skattepolitik, som Venstre selv endog mod Socialdemokratiet lagde Grundlaget til i 1903, en Skattepolitik, der skabte Fordel for dem, der havde Skøderne, og som rakte Haand til Pantsættelse, som gjorde Jorden dyr, som byggede paa Almisseret i Stedet for paa Ret til Arbejde, som efterhaanden annullerede den virkelige Ejendomsret ved Skatter og Prioritetsgæld, og som endelig har fremtvunget dette lige saa fordærlige Krav om Ekspropriation. Der var, forekommer det mig, derfor ingen Slagkraft i det ærede Medlem Hr. Madsen-Mygdals Tale. Grundaarsagen til Vandringen fra Land til By og den frie Vekselvirkning, der er en Livsbetingelse for Erhvervslivet baade i By og paa Land, berøres jo ikke i mindste Maade af dette Lovforslag, den kan kun tilvejebringes ved en effektiv Grundskyldslovgivning. Dette Lovforslag er kun et Forsøg — og et Forsøg, som Venstre ved sin Politik har givet et Skin af Berettigelse —, et Forsøg paa ved Tvangsindgreb — vi kan godt sige det saadan — at prøve paa at standse Dampmaskinen uden at lukke for Dampen.

Men selv om jeg saaledes principielt er uenig med hele Lovforslagets Tendens og mener, at det er saa temmelig formaalsløst, vil jeg dog gerne gøre mit til, at det kan blive saa godt som muligt, hvis man overhovedet kan anvende Udtrykket godt om dette Lovforslag. Angaaende § 2's Bestemmelse om, at Jordlovsudvalget skal have sin Opmærksomhed henvendt paa, hvorvidt der kan faas Jord til Købs til rimelig Pris, mener jeg, at det ikke behøver at gøres saa indviklet, men at Jordlovsudvalget godt kan faa udstrakt Myndighed til at købe Jord af Jordfonden Midler, der i Øjeblikket udgør 106 Mill. Kr., altsaa er Statens største Fond, af hvilke efter Statsregnskabet ca. 35,5 Mill. Kr. er disponible, og som vil blive endnu større, saa vidt jeg kan se, naar hele Lensafløsningen er tilendebragt. Jordfonden skal jo anvendes og anvendes sikkert bedst til Erhvervelse af Jord til Udstykning, da det synes, som om den høje Regering viger tilbage for en effektiv Grundskyldslovgivning, der efter vor Mening vilde overflødiggøre alle disse halve og utilstrækkelige Foranstaltninger, som dette Lovforslag er en Fortsættelse af.